

5. peatükk

KUIDAS SEE TÖÖTAB

HARVA OLEME näinud inimest, kes on meie teed põhjalikult järgides ebaõnnestunud. Ei tervene need, kes ei suuda või ei taha sellele lihtsale programmile täielikult pühenduda. Tavaliselt on need inimesed, kes loomult ei suuda iseenda vastu ausad olla. Selliseid õnnetuid leidub. See pole nende süü – näib, et nad on sellistena sündinud. Kuna nad ei suuda omandada ega arendada eluviisi, mis nõuab jäägitut ausust, on nende eduvõimalused keskmisest madalamad. On ka selliseid, kes kannatavad tõsiste emotsionaalsete ja psüühiliste häirete all, kuid paljud neist tervenevad, kui nad suudavad olla ausad.

Meie lood räägivad üldjoontes sellest, millised me olime, mis meiega juhtus ja millised oleme praegu. Kui olete otsustanud, et tahate seda, mis meil on, ning olete selle nimel valmis kuitahes kaugele minema, siis olete küps teatud sammude astumiseks.

Mõned neist sammudest hirmutasid meid. Me mõtlesime, et suudame leida kergema ja mugavama tee. Kuid me ei leidnud. Palume teid tõsimeeli ja siiralt olla algusest peale kartmatud ning põhjalikud. Mõned meist on püüdnud oma vanadest ideedest kinni hoida ning tulemus oli null, kuni me nendest täielikult lahti lasime.

Pidage meeles, et meil on tegemist alkoholiga – salakavala, segadusttekitava ja võimsaga! Ilma abita ei suut-

nud me sellest jagu saada. Kuid on Üks, kellel on kogu jõud – see Üks on Jumal. Püüdke Teda nüüd leida!

Poolikud abinõud ei viinud meid kuhugi. Me seisime pöördepunktis. Palusime täielikus loobumuses Tema kaitset ning hoolt.

Astusime järgnevad sammud, mida me tervenemisprogrammina soovitame:

1. Tunnistasime, et olime jõuetud alkoholi ees – et meie elud olid muutunud juhitamatuks.
2. Hakkasime uskuma, et mingi meist suurem Jõud võib taastada meie terve mõtlemise.
3. Otsustasime anda oma tahte ja elu Jumala hoolde, *nii nagu meie Teda mõistsime*.
4. Viisime läbi enda põhjaliku ja kartmatu moraalse inventuuri.
5. Tunnistasime Jumalale, iseendale ja mõnele teisele inimesele oma vigade tõelist olemust.
6. Olime täiesti valmis selleks, et Jumal kõrvaldaks kõik need meie iseloomuvead.
7. Palusime Teda alandlikult, et ta kõrvaldaks meie puudused.
8. Koostasime nimekirja kõigist inimestest, kellele olime kahju teinud, ja saavutasime valmisoleku see kahju neile kõigile heastada.
9. Hüvitasime neile inimestele otseselt, kui see oli võimalik, välja arvatud juhtudel, kui oleksime sellega kahjustanud neid või teisi.
10. Jätkasime isikliku inventuuriga ja kui olime milleski eksinud, tunnistasime seda otsekohe.
11. Püüdsime palve ja meditatsiooni kaudu täiustada oma teadlikku sidet Jumalaga, *nagu meie Teda mõistsime*, paludes vaid arusaamist Tema tahtest meie suhtes ning jõudu selle elluviimiseks.

12. Olles nende sammude tulemusena vaimselt ärganud, püüdsime kanda seda sõnumit teiste alkohoolikuteni ning järgida neid põhimõtteid kõigis oma tegemistes.

Nii mõnigi meist hüüatas: „Küll on nõudmised! Mina sellega hakkama ei saa.” Ärge kaotage julgust. Keegi meist pole suutnud neid põhimõtteid alati täiuslikult järgida. Me pole pühakud. Tähtis on see, et oleme valmis vaimselt kasvama. Meie poolt kirja pandud põhimõtted on arengu teenäitajad. Me taotleme pigem vaimset edasiminekut kui vaimset täiust.

Meie kirjeldus alkohoolikust, agnostikutele mõeldud peatükk ning meie isiklikud seiklused enne ja pärast toovad selgelt esile kolm asjakohast ideed:

- (a) Et me olime alkohoolikud ega suutnud oma elusid juhtida.
- (b) Et tõenäoliselt ei oleks ükski inimlik jõud suutnud meid alkoholismist vabastada.
- (c) Et Jumal suudab ja teeb seda, kui Teda otsida.

Selles veendununa *olime jõudnud Kolmanda Sammuni*, mis tähendab, et otsustasime anda oma tahte ja elu Jumala hoolde, nii nagu meie Teda mõistsime. Mida me selle all mõtleme ja kuidas seda teha?

Esimeseks nõudeks on olla veendunud, et mistahes elu, mida elatakse vaid enese tahte varal, on harva edukas. Selliselt oleme alati kellegagi või millegagi vastuolus, isegi kui meie ajendid on head. Enamik inimesi üritab elada ainult oma jõuvarude najal. Iga selline inimene on nagu näitleja, kes tahab juhtida kogu etendust; ta püüab pidevalt sättida valgustust, tantsuseadet, lavakujundust ja teisi näitlejaid oma tahte järgi. Kui tema korraldustest ainult kinni peetak, kui inime-

sed teeksid tema soovi kohaselt, siis kujuneks etendus suurepäraseks. Kõik jääksid rahule, kaasa arvatud tema ise. Elu oleks imetore. Püüdes selliseid korraldusi teha võib meie näitleja vahel üsnagi vooruslik olla. Ta võib olla lahke, hooliv, kannatlik, helde, isegi tagasihoidlik ja ennastohverdav. Teisalt võib ta olla ka õel, egoistlik, isekas ning ebaaus. Nagu enamikul inimestel, on ka temal tõenäoliselt mitmeid erinevaid jooni.

Mis harilikult juhtub? Etendus ei kujune kuigi õnnestunuks. Meie näitleja hakkab mõtlema, et elu käitub temaga ülekohtuselt. Ta võtab nõuks senisest rohkem pingutada. Järgmisel korral muutub ta kas veelgi nõudlikumaks või suuremeelsemaks, sõltuvalt olukorrast. Ent näitemäng ei rahulda teda endiselt. Mõõndes, et ta võib natukene eksinud olla, on ta kindel, et teised inimesed on rohkem süüdi. Ta muutub vihaseks, nõrdinuks ning ennasthaletsevaks. Milles seisneb tema peamine viga? Kas mitte selles, et ta taotleb pigem omakasu, isegi kui üritab lahke olla? Kas ta mitte ei kannata pettekujutelma käes, et suudab maailmalt rahulolu ja õnne vägisi kätte saada, kui ta vaid kõike hästi juhib? Kas kõigile teistele näitlejatele pole mitte ilmne, et ta tahab just seda? Ja kas tema teod ei tekita neis kõigis soovi tagasi teha ja pigistada etendusest välja, mis vähegi annab? Kas ta ei tekita ka parimatel hetkedel rohkem segadust kui harmooniat?

Meie näitleja on enesekeskne – egotsentriline, nagu tänapäeval tavatsetakse öelda. Ta on nagu pensionile jäänud ärimees, kes talvel Florida päikese käes peesitades kurdab riigi kehva olukorra üle; nagu vaimulik, kes ohib kahekümnenda sajandi pattude pärast; nagu need poliitikud ja uuendajad, kes on veendunud, et kui ülejäänud maailm vaid end korralikult üleval peaks, valitseks üleüldine Utopia; nagu seifimurdjast lind-

prii, kes leiab, et ühiskond on talle liiga teinud; ja nagu alkohoolik, kes on kõigest ilma jäänud ja luku taha pandud. Võime küll vastu vaielda, kuid kas pole enamik meist hõivatud eelkõige iseendaga, oma vimmade või enesehaletsusega?

Isekus – enesekesksus! Arvame, et see on meie hädade algpõhjus. Sajal erineval kujul avalduvast hirmust, enesepeetusest, omakasupüüdlikkusest ja enesehaletsusest ajendatuna tallame oma ligimeste varvastel ja nad teevad meile tagasi. Vahel tehakse meile näiliselt ilma põhjuseta haiget, kuid avastame alati, et minevikus langetatud enesekesksed otsused asetavad meid hiljem olukorda, kus saime haiget.

Niisiis arvame, et meie hädad on põhimõtteliselt meie endi põhjustatud. Need kerkivad meie seest ja alkohoolik on äärmuslik näide kontrolli alt väljunud enese tahtest, ehkki ta ise enamasti seda nii ei näe. Eelkõige peame meie, alkohoolikud, vabanema sellest isekusest. Me peame sellest vabanema, muidu see tapab meid! Jumal teeb selle võimalikuks. Ja tihti tundub, et ilma Tema abita pole võimalik isekusest täielikult vabaneda. Paljudel meist oli küllaga moraalseid ja filosoofilisi tõekspidamisi, aga me ei olnud suutelised neid järgima, olgugi et me seda tahtsime. Samuti ei suutnud me oma enesekesksust kuigi palju vähendada pelgalt seda soovides või omal jõul püüdes. Meil oli tarvis Jumala abi.

Sellega ongi öeldud, kuidas ja miks. Eelkõige tuli meil lakata Jumalat mängimast. See ei töötanud. Seejärel otsustasime, et nüüdsest peale on Jumal meie eludraama Lavastaja. Tema on Isand ja meie Tema saadikud. Tema on Isa ning meie oleme Tema lapsed. Paljud head ideed on lihtsad, ja just see arusaam sai lukukiviks uuele triumfikaarele, mille kaudu me vabandusse suundusime.

Kui võtsime siiralt taolise hoiaku, järgnes paljugi tähelepanuväärset. Meil oli uus Tööandja. Kõikvõimsana andis Ta meile, mida me vajasime, kui me vaid Tema ligi hoidsime ja Tema tööd hästi tegime. Sellisel pinnal seistes kahanes meie huvi iseenda, meie tillukeste plaanide ja kavade vastu järjest. Meis tärkas üha suurem huvi selle vastu, mida saaksime omalt poolt elule anda. Sedamööda, kuidas tundsim, et meisse voolas uut jõudu, nautisime meelerahu, suutsime elule julgelt silma vaadata ja saime teadlikuks Tema juuresolust, hakkas meie hirm tänase, homse ja edaspidise ees kaduma. Me sündisime uuesti.

Nüüd olime Kolmanda Sammu juures. Paljud meist sõnasid meie Loojale, *nagu meie Teda mõistsime*: „Jumal, ma annan end Sinu hoolde, et Sa mind kasutaksid ja minuga toimiksid nii nagu Sa soovid. Vabasta mind mu enese köidikutest, et ma võiksin paremini täita Sinu tahet. Vabasta mind mu raskustest, et nendest võitu saamine annaks tunnistust neile, keda ma saan Sinu Väe, Sinu Armastuse ja Sinu Elutee kaudu aidata. Anna mulle jõudu täita alati Sinu tahet!” Enne selle sammu astumist mõtlesime hoolikalt järele ja veendusime, kas oleme valmis, et end viimaks üleni Tema kätte loovutada.

Leidsime, et seda vaimset sammu on väga soovitatav astuda koos mõne mõistva inimesega nagu abikaasa, parim sõber või vaimne nõuandja. Kuid parem on kohutada Jumalaga üksi kui koos inimesega, kes võib seda valesti mõista. Pöördumise sõnavalik oli mõistagi üsna vaba, peaasi oli oma mõtted midagi salgamata välja öelda. See oli vaid algus, ent kui tegime seda ausalt ning alandlikult, oli selle efekt sedamaid tuntav ja vahel vägagi suur.

Järgmiseks söötsime jõuliselt tegudele, võttes esimese asjana käsile isikliku suurpuhastuse, mida paljud meist polnud kunagi üritanud. Ehkki meie otsus kujutas

endast elulist ning hädavajalikku sammu, poleks sellel olnud püsivat efekti, kui sellele poleks kohe järgnenud tõsist pingutust, et seista silmitsi ja vabaneda neist asjadest endis, mis olid meid takistanud. Meie alkoholi tarvitamine oli vaid sümptom. Niisiis tuli meil jõuda põhjuste ja tingivate asjaoludeni.

Seetõttu alustasime enda isiklikku inventuuri. *See oli Neljas Samm*. Äri, kus ei tehta korrapäraselt inventuuri, läheb harilikult pankrotti. Kaubanduslik inventuur on tõe väljaselgitamise ja sellele otsa vaatamise protsess. Selle eesmärk on välja selgitada tõe varude osas. Üheks eesmärgiks on leida kahjustatud või müügikõlbmatud kaubad ja neist kiiresti ja kahetsuseta vabaneda. Kui ettevõtte omanik tahab edu saavutada, ei saa ta end väärtuste osas petta.

Täpselt sedasama tegime meie oma eludega. Vaatasime oma elule ausalt otsa. Kõigepealt otsisime üles oma iseloomupuudused, mis olid meie ebaõnnestumise põhjuseks. Veendunult, et meie lüüasaamise põhjuseks oli isekus, mis avaldus mitmel erineval moel, uurisime selle levinumaid avaldumisvorme.

Vimmapidamine on meie hädade „peamine põhjus“. See hävitab rohkem alkohoolikuid kui miski muu. Sellest saavad alguse kõikvõimalikud vaimsed haigused, sest haiged ei olnud mitte ainult meie mõistus ja keha, vaid olime ka vaimselt tõbised. Kui vaimsest tõvest on üle saadud, taastuvad ka mõistus ja keha. Oma vimmadega tegeledes panime need paberile kirja. Koostasime nimekirja inimestest, asutustest ja põhimõtetest, kelle ja mille peale me viha kandsime. Küsisime endilt, millest see viha tingitud oli. Enamasti selgus, et meie enesehinnang, rahaline olukord, ambitsioonid ja isikli-

kud suhted (kaasaarvatud seks) olid riivatud või ohus-
tatud. Olime kibestunud. Põlesime vihast.

Kirjutasime oma vimmanimekirjas iga nime taha, mis
meid riivas. Kas oli puudutatud meie enesehinnangut,
turvatunnet, ambitsioone, isiklikke või seksuaalsuhteid?

Olime harilikult sama täpsed nagu järgneva näite
puhul:

<i>Kelle peale vimma kannan:</i>	<i>Põhjus</i>	<i>Puudutab minu:</i>
Härra Brown	Tema tähelepanu minu naise suhtes. Ta rääkis mu naisele minu armukesest. Brown võib mu töö- koha endale saada.	Seksuaalsuhteid. Enesehinnangut (hirm) Seksuaalsuhteid. Enesehinnangut (hirm) Turvatunnet. Enesehinnangut (hirm)
Proua Jones	Ta on segane ja tõrjub mind. Ta lasi oma mehe joomise pärast haiglasse panna. Mees on minu sõber. Naine on keelepeksja.	Isiklikke suhteid. Enesehinnangut (hirm)
Oma tööandja	Ebamõistlik, eba- õiglane, kamandav. Ähvardab mind joomise ja kuluarvete võlt- simise pärast lahti lasta.	Enesehinnangut (hirm) Turvatunnet.
Oma abikaasa	Ei mõista mind ja nää- gutab. Meeldib Brown. Tahab maja oma nimele kirjutada.	Uhkust – Isiklikke seksuaalsuhteid – Turvatunnet (hirm)

Vaatasime tagasi kogu oma eelnevale elule. Peamine
oli seejuures põhjalikkus ning ausus. Kui olime lõpe-
tanud, mõtlesime hoolikalt kõigi asjaolude üle järele.

Kõigepealt ilmnes, et maailm ja inimesed eksisid üsna sageli. Enamik meist ei jõudnud kaugemale järeltusest, et teised eksisid. Tavaliselt viis see selleni, et inimesed käitusid jätkuvalt meie suhtes valesti ja meie olime endiselt kibestunud. Mõnikord valdas meid kahetsus ja siis olime vihased enda peale. Kuid mida enam me võitlesime ja üritasime oma tahtmist läbi suruda, seda hullemaks asjad läksid. Nagu sõjaski, võitis võitja ainult *näiliselt*. Meie võidurõõmuhetked jäid üürikeseks.

On ilmne, et elu, mis sisaldab sügavat vimma, viib vaid kasutuse ja õnnetu olemiseni. Täpselt sel määral, mil me neid lubame, raiskame tunde, mis võinuks olla väärtuslikud. Kuid alkohooliku puhul, kelle lootus seisneb vaimse kogemuse säilitamises ja kasvatamises, on taoline vimma kandmine eriti ohtlik. Me leidsime, et see osutub hukatuslikuks. Taolisi tundeid endas kandes lõikame ennast ära Vaimu päikesevalgusest. Alkoholi-hullus naaseb ja me joomme taas. Ja joomine tähendab meile surma.

Kui tahtsime elada, siis pidime vihast vabanema. Tusatsemine ja raevupursked polnud meie jaoks. Need võivad olla normaalsetele inimestele kahtlase väärtusega luksuseks, kuid alkohoolikule mõjuvad need nagu mürk.

Pöördusime oma nimekirja juurde tagasi, sest selles peitus tuleviku võti. Olime valmis seda täiesti teise nurga alt vaatama. Hakkasime nägema, et maailm ja teised inimesed valitsesid tõepoolest meie üle. Sellises meeles seisundis oli teiste inimeste väärtegedel, kujuteldavatel või mitte, lausa tappev jõud. Kuidas pääseda? Mõistsime, et peame need vimmad taltsutama, ent kuidas? Me ei saanud neid olematuks soovida nagu alkoholigi.

Selline oli meie tegevussuund: me mõistsime, et inimesed, kes olid meile ülekohtu teinud, olid võibolla vaimselt haiged. Kuigi meile ei meeldinud nende sümptomid ja kuidas need meid häirisid, olid need inimesed haiged nagu meiegi. Palusime Jumalat, et ta aitaks meil nende suhtes üles näidata samasugust sallivust, kaastunnet ja kannatlikkust, nagu meiegi oma haige sõbra puhul rõõmuga ilmutaksime. Kui keegi meid solvas, ütlesime endale: „See on haige inimene. Kuidas ma saaksin talle abiks olla? Jumal, päästa mind olemast vihane. Sinu tahtmine sündigu.”

Me hoidume kättemaksust ja vaidlemisest. Haigeid ei peaks niimoodi kohtlema. Nii tehes hävitame võimaluse olla kasulikud. Me ei suuda aidata kõiki inimesi, kuid vähemalt näitab Jumal meile, kuidas suhtuda igaühte lahkelt ja sallivalt.

Võtsime taas oma nimekirja ette. Jättes kõrvale kogu teiste tehtud ülekohtu, otsisime järjekindlalt omaenese vigu. Kus olime olnud isekad, ebaausad, omakasu-püüdlid ja hirmul? Kui ka antud olukord ei tekkinud ainuüksi meie süül, üritasime teise asjasse puutuva inimese täiesti kõrvale jätta. Milles seisnes meie süü? See oli meie, mitte teise inimese inventuur. Oma vigu märgates panime need nimekirja. Asetasime need mustvalgena enese ette. Tunnistasime ausalt oma vigu ja olime valmis need ära klaarima.

Pange tähele, et härra Browni, proua Jonesi, tööandja ja naise puhul nimetatud probleemide kõrval seisab sulgudes sõna „hirm”. See lühike sõna puudub mingil määral meie elude kõiki tahke. See kuri ja lagundav niit läbis tervet meie olemasolu kudet. See lükkas käima sündmusteahela, mis tõi meile meie arva-tes teenimatut ebaõnne. Kuid kas me mitte ise seda

palli veerema ei lükanud? Vahel leiame, et hirm on varastamisega võrdväärne. Tundub, et see põhjustab isegi rohkem kahju.

Vaatasime oma hirmud põhjalikult üle. Panime need paberile kirja ka siis, kui nendega ei seondunud ükski vimm. Küsisime endilt, miks meil need olid? Kas mitte sellest, et enesele tuginemine meid alt vedas? Enesele tuginemisest piisas paljuks, kuid kaugeltki mitte kõigeks. Kunagi oli mõnedel meist küllaga enesekindlust, kuid see ei lahendanud täielikult ei hirmu ega ühtegi teist probleemi. Kui see meid ülbeks muutis, siis seda hullem.

Võib-olla leidub parem moodus – me usume küll. Sest nüüd toetume teistsugustele alustele, milleks on Jumala usaldamine ja Tema peale toetumine. Usaldame pigem piiritut Jumalat kui piiratud iseennast. Oleme siin ilmas selleks, et etendada osa, mille Tema meile määrab. Just sel määral nagu teeme nii, nagu Tema meie arvates sooviks, ning alandlikult Tema peale toetume, võimaldab Ta meil hävingule vastuksaaluks asetada hingerahu.

Me ei palu eales kelleltki vabandust selle eest, et oma Loojast sõltume. Võime vaid naerda nende üle, kes peavad vaimsust nõrkuse ilminguks. Paradoksaalsel moel on see hoopis tugevuse ilming. Ajalugu on tõestanud, et usk tähendab vaprust. Kõik usklikud on vaprad. Nad usaldavad oma Jumalat. Me ei pea kunagi Jumala pärast vabandama. Selle asemel laseme Tal meie kaudu näidata, mida Ta suudab. Me palume Tal võtta meie hirm ning suunata meie tähelepanu sellele, milline Ta soovib, et me oleksime. Otsekohe hakkame hirmudest vabanema.

Nüüd seksist. Paljud meist pidid sellega seoses oma suhtumist korrastama. Eelkõige katsusime jääda

mõistlikuks. On väga kerge õigelt teelt kõrvale kalduda. Näeme, et inimeste arvamused on siin sageli isegi absurdset äärmuslikud. Üks koolkond hüüab, et seks on meie loomuse madalama poole himu, vaid pelgalt soojätkamise hädavajadus. Teised jälle nõuavad seksi ja veelgi rohkem seksi; nad taunivad abielu; nad arvavad, et enamik inimkonna hädasid on tingitud seksuaalpõhjustest. Mõned arvavad, et meil ei ole seksi piisavalt või et see pole see päris õige. Nad tähtsustavad seda igal pool üle. Üks koolkond ei lubaks meil seda mekkidagi, teine vürtsitaks sellega kõik üle. Tahame nendest vastuoludest hoiduda. Me ei taha olla kellegi seksuaalkäitumise kohtunikuks. Meil kõigil on seksuaalprobleeme. Kui meil neid ei oleks, siis poleks me kuigivõrd inimesed. Mida saame selles osas ära teha?

Vaatasime üle oma varasemate aastate käitumise. Millal olime olnud isekad, ebaausad või hoolimatud? Kellele olime haiget teinud? Kas olime põhjendamatult tekitanud armukadedust, kahtlusi või kibestumust? Milles me eksisime ja mida oleksime pidanud teisiti tegema? Panime selle kõik paberile ja vaatasime üle.

Taolisel moel püüdsime kujundada oma tulevase seksuaalelu mõistliku ja tasakaaluka ideaali. Selle mõõdupuu järgi hindasime iga suhet – kas see oli isekas või mitte? Palusime Jumalat vormida meie ideaale ja aidata meil nende järgi elada. Pidasime alati meeles, et meie seksuaalsus on Jumala antud ning seega hea – seda ei tohiks kasutada kergemeelselt ega isekalt, kuid mitte ka põlata või jälestada.

Milliseks meie ideaal ka ei kujuneks, peame olema valmis selle suunas kasvama. Peame olema valmis tehtud halba heastama, välja arvatud juhul, kui see tooks kaasa veel rohkem kahju. Teisisõnu, käsitleme seksi nagu iga

teist probleemi. Mediteerides küsime Jumalalt, kuidas peaksime igas konkreetsetes olukorras käituma. Kui me tõepoolest tahame õiget vastust, siis me selle ka saame.

Vaid Jumal saab hinnata meie seksuaalset olukorda. Teistega nõu pidamine on sageli kasulik, kuid me laseme Jumalal jääda viimaseks kohtunikuks. Me mõistame, et mõned inimesed on seksi suhtes sama fanaatilised kui teised vabameelsed. Me hoidume hüsteerilistest mõtetest ja nõuannetest.

Mis saab siis, kui me ei küündi valitud ideaalini ja komistame? Kas see tähendab, et hakkame jälle jooma? Mõnede arvates on see nii. Kuid see on vaid pool tõde. Kõik sõltub meist ja meie motiividest. Kui me kahetseme oma tegusid ja soovime siiralt lasta Jumalal juhatada meid paremate asjade juurde, siis usume, et meile antakse andeks ja oleme sellega õppetunni kätte saanud. Kui me ei kahetse ja meie käitumine jätkuvalt teisi kahjustab, siis hakkame üsna kindlasti jooma. Me ei teoretiseeri. Need on faktid meie kogemustest.

Seksi kohta kokkuvõtteks: me palume siiralt endale õiget ideaali, juhatust igas küsitavas olukorras, tervet mõtlemist ja jõudu õigesti tegutseda. Kui seks on probleemiks, asume seda innukamalt teisi aitama. Mõtleme nende vajadustele ja töötame nende vajaduste heaks. See aitab meid enesekesksusest välja. See vaigistab pealetükkivat kihku, millele alistumine põhjustaks südamevalu.

Kui oleme oma isiklikus inventuuris põhjalikud olnud, oleme kirja pannud palju asju. Me oleme oma vimmad üles lugenud ja läbi analüüsinud. Me hakkame mõistma nende tühisust ning hukatuslikkust. Oleme hakanud mõistma nende kohutavat purustusjõudu. Me õpime sallivust, kannatlikkust ja head tahet kõigi ini-

meste, isegi oma vaenlaste suhtes, sest suhtume neisse kui haigetesse inimestesse. Meil on nimekiri inimestest, keda meie käitumine on haavanud, ning oleme valmis neile võimalusel minevikku heastama.

Sellest raamatust võite ikka ja jälle lugeda, et usk tegi meie heaks seda, mida me ise teha ei suutnud. Me loodame, et olete nüüd veendunud, et Jumal võib eemaldada kõik takistused, mille enese tahe on Tema ja teie vahele seadnud. Kui te olete juba otsuse langedanud ja koostanud inventuuri oma suurimatest vajaka-jäämistest, siis olete hästi algust teinud. Sel moel olete mõned suured tükid tõde enda kohta alla neelanud ja ära seedinud.